

07 - Duyên Khởi

Kalama tri ân đh Nguyễn Thị Ngọc Ánh ghi chép.

[26/06/2025 - 04:26 - anhlibrary]

Như vậy Mỗi lần cô muốn nói đến cái giáo lý Duyên khởi. Chiều nay mình học qua Giáo lý Duyên khởi, trở lại bài ruột của tôi nè.

Do vô minh trong Bốn đế.

1/ Do không hiểu Bốn đế, đặc biệt là mọi hiện hữu là khổ, do không hiểu cái đó mà nó mới dẫn đến trốn khổ tìm vui bằng các nghiệp thiện ác. Từ đó nó mới dẫn đến, tạo ra các Tâm đầu thai, từ đó nó mới dẫn tới sự có mặt của 5 Căn/ 6 Trần. Tại sao có cái suyệt? là bởi vì cái này cô nghe cô chịu không nổi, nhưng tôi phải nói. Cái này khó có người chấp nhận được lắm.

Tại sao có là bởi vì:

- 6 Căn chỉ được gọi là 6 Căn khi nó biết 6 Trần.

- 6 Trần chỉ được gọi là 6 Trần khi nó được 6 Căn biết.

Thí dụ cây viết này là trần nào trong 6 trần?

[Tôi nói không biết bao nhiêu lần, mình nghĩ sao mình nói vậy, mình đừng có sợ, ai giết mình. Thứ hai, là khi mình thấy nó là đúng, mình trả lời không có do dự, chứ còn cái chuyện vậy mà mình cứ ầm ả, ầm ớ là không được. Hỏi vậy cô là đàn ông hay đàn bà, ngồi suy nghĩ hồi, chắc Les (Lesbian) là không được]

Là cảnh sắc trần, cô rờ nó được không? được, vậy nó là xúc trần. Vậy nó đúng với câu này, khi nó được gọi là trần nào đó là nó được cái căn nào đó biết, phải vậy không? như vậy bây giờ khi cô nhắm mắt lại cô nghĩ về nó thì nó là trần nào? Nó là pháp trần: sắc, thanh, khí, vị, xúc, pháp, đúng chưa? Nó là pháp trần, hiểu chưa?

Bây giờ cô biết nó bằng cách cô ngửi nó thì là khí trần. Nếu đưa con nít nó thấy trên đây có miếng mật nó le lưỡi nó liếm như vậy cái này là vị trần. Tuy là nó liếm mật chứ không phải liếm cây viết, đúng, nhưng lúc bấy giờ nó vẫn biết cây viết này qua cái lưỡi của nó đúng không? Như vậy thì mình thấy cũng cây viết này mà nó có thể là 6 trần đúng không? thanh trần (gỗ cây viết) hoặc là nghe tiếng rớt, cái gì vậy cô? cây viết rớt sư ới, hỏi sao cô biết? vì thấy nó rớt và nghe cái tiếng nó rớt, hai cái cộng lại cô mới nói là cây viết rớt sư ới, đúng không? Như vậy cây viết này là 6 trần đúng không? và nó chỉ được gọi là 6 Trần khi nào nó được 6 Căn biết. Còn nếu không thì nó chỉ là trần nào trong 6 trần vì nó chỉ được căn nào đó trong 6 căn biết mà thôi, hiểu? cho nên nhiều người họ không chấp nhận được cái đó. Họ nói rằng tuy tôi không có thấy, bây giờ tôi đóng cửa lại tôi tắt đèn, tôi không có thấy cái gì bên ngoài, nhưng mà cái đó vẫn tồn tại, sai. Nó tồn tại với người khác, đối với tôi nó không có, không, tôi nghĩ về nó, nó mới có, đằng này tôi không hề thấy, không hề nghe, không nghĩ gì nó hết. Nói chung tôi không biết gì về sự có mặt của nó hết, thì lúc bấy giờ đối với tôi nó không có, đối với cô thì nó có vì cô đang nhìn về nó, cô đang nghĩ về nó, tôi nói nghe kíp không? họ chịu không nổi cái định nghĩa quái đản của Đạo Phật. Khi mà nó không được người ta biết tới là nó không có, nó không có ít nhất là đối với ta. 6 Căn nó chỉ được gọi là 6 Căn khi nó biết được 6 Trần. Và 6 Trần chỉ có mặt khi nào nó được 6 Căn biết. Bây giờ tôi đóng cửa tắt đèn, tôi đang lo chơi game trong đây thì thì toàn bộ bên ngoài nó thuộc về trần nào? Tôi không nhớ, không thấy về bên ngoài hết thì khi đó không được gọi là 6 Trần, bây giờ hiểu chưa? Tôi không biết gì bên ngoài hết.

Thí dụ bây giờ có thằng ăn trộm nó rình bên ngoài mà tôi không biết, như vậy thằng ăn trộm là trần nào trong 6 Trần nào của tôi? tôi đang chơi game, tôi đóng cửa tắt đèn...không có trần nào hết, bây giờ hiểu chưa? Nhưng mà lúc đó bà này bà đi đái bả thấy thằng ăn trộm thì thằng ăn trộm nó thuộc về cái trần nào của bà? sắc trần, khoan, thằng ăn trộm nó có hút thuốc nữa? bà nghe mùi khói thuốc bà nhìn lên bà mới thấy nó, rồi bà nghe tiếng nó đi, nghe kíp không? lúc bấy giờ nghe tiếng nó đi là thính trần, nghe mùi khói thuốc lá của nó là khí trần, thấy nó là sắc trần, đúng không? trong khi đó đối với tôi thằng ăn trộm không là trần nào hết, đúng không? như vậy 6 trần chỉ tồn tại khi mà nó được 6 căn biết là chỗ đó, bây giờ hiểu chưa? Khi mà cô không học cô không biết.

Bây giờ nghe lần nữa nè, tôi đang trùm mền ngủ, ngáy khò khò thì thằng ăn trộm nó rình tôi ở ngoài thì nó là trần nào của tôi? Không trần nào hết, hiểu không? cho nên mới nói 6 trần chỉ tồn tại khi nó được 6 căn biết, bây giờ hiểu chưa? Còn cái chuyện này nói cho cô nghe luôn.

Thí dụ như bây giờ, Đức Phật dạy biết bao nhiêu điều trong Kinh điển mà mình không có học thì những cái Ngài dạy có phải là trần trong thức mình không? Đức Phật có lúc Ngài kể 18, có lúc Ngài kể 2, nghe kịp không? trong 12 Xứ Ngài kể có 6 Căn, 6 Trần thôi, có biết chuyện đó không? khi người ta nói 6 Căn là có thức trong đó, chị có đồng ý là Đức Phật có kể 6 căn, 6 Trần có không? có, phải học cho đủ. Có lúc Ngài kể tới 18 là 6 Căn, 6 Cảnh, 6 Thức, nhưng có lúc Ngài kể có 12, nhưng có lúc Ngài kể có 6, thí dụ Ngài nói thu thúc lục căn, chứ Ngài chớ hề nhắc gì về cái chuyện Thức trong đó hết, mà Ngài cũng không nhắc số 12 luôn, Ngài nói thu thúc lục căn. Tu là phải thu thúc lục căn, khi mà mắt thấy cái gì đó không để Tâm...bây giờ hiểu chưa? Thông qua phải không? Do không hiểu Bốn đế mới dẫn đến trốn khổ tìm vui bằng các nghiệp thiện ác là sao ta?

Do tôi không hiểu rằng ở bên đất Campuchia là khổ, nghe kịp chưa? Đó là Vô minh.

Cho nên tôi mới chịu khó tôi đi làm lụng bên Campuchia để tôi làm nhà, làm cửa bên đó, nghe hiểu không? Đó là Hành.

Do Vô minh là không biết xứ Campuchia là cái xứ không đáng ở. Cho nên từ cái Vô minh đó nó mới dẫn đến cái chuyện tôi mới về đất Campuchia tôi xây nhà cửa, buôn bán bên đó. Từ việc xây nhà cửa tôi mới quen con gái Miên, mới đẻ con trên đất Miên, xong chưa? Tôi có dòng họ bên vợ tôi đều người Miên. Rồi từ đó nó mới dẫn đến cơ sự là tôi mọc rễ bên Miên. Rồi có một đêm mưa nào đó mấy thằng Miên nó đem nó chặt đầu tôi, bây giờ hiểu chưa?

Cái đầu tiên là do cái tôi không hiểu về Miên, đất Miên và người Miên nó mới dẫn đến chuyện tôi đầu tư làm ăn, tìm kiếm yêu đương gì bên đó là lập gia đình, hôn nhân bên đó, sanh con đẻ cái bên đó, mua nhà dựng nghiệp bên đó, hiểu không?

Thì ở đây cũng vậy chuyện đầu tiên là tôi không hiểu mọi hiện hữu là khổ. Cho nên mỗi lần tôi khổ, tôi có hai cách trốn:

- Một là tôi vui đầu vô trong con số 14.

- Hai là số 25.

Mà trong khi đó, lẽ ra tôi phải hiểu rằng 14 là khổ trực tiếp mà 25 là khổ gián tiếp, lẽ ra tôi phải hiểu cái đó. Còn đằng này tôi không hiểu, tôi cứ tưởng 14 là khổ, mà 25 là vui, vì trong Kinh dạy vậy mà. Trong Kinh dạy 25 là nhân tạo ra niềm vui mà, nhưng trong Kinh có nói đoạn sau tôi quên đọc, trong Kinh nói vui cỡ nào cũng vô thường, cái phần đó tôi quên đọc. Trong Kinh có nói cái đó nha, trong Kinh nói vui cỡ nào cũng vô thường, phần đó tôi không có đọc, đọc có phần đầu. Nhân ác tạo ra quả khổ, nhân thiện tạo ra quả vui là tôi cứ nhớ cái vui này, đa phần Phật tử mình là không biết cái câu thứ ba, vui nào cũng vô thường thì phần đó họ không học, học cái chỗ mà thiện nghiệp tạo ra cái quả lành, quả vui cho nên mong là đời sau sinh ra là nhà giàu, đẹp, nhan sắc, học giỏi, tiếng tăm, quyền lực.

Do cái chuyện làm các nghiệp thiện ác nó mới dẫn đến các tâm đầu thai mà từ các đầu thai nó mới dẫn đến sự có mặt của 6 Căn, 6 Trần, đúng không?

Từ đó nó mới dẫn đến 6 Xúc, bởi vì sự gặp gỡ của hai cái này mà, 6 Xúc, 6 Thọ, 6 Ái. Có nhớ hồi sáng cái javana không ta? Nhớ không? có nghĩa là khi mà mắt thấy tai nghe, thay vì bậc thánh người ta cũng có 6 Xúc, 6 Thọ nhưng mà người ta không có 6 Ái. Còn mình thì tới cái chỗ Xúc, Thọ cái mình quất cho mình 6 Ái. Bậc Thánh chỉ tới 6 Xúc, 6 Thọ thôi. Có nghĩa là gì? Nhân thọ, Nhĩ thọ, vậy đó...Khi mắt thấy gì đó thì Ngài cũng có cảm giác chứ, có chứ. Khi tai nghe cái gì Ngài cũng có cảm giác, nhưng mà tới đó Ngài ngưng, vị A La Hán không có thêm nữa, ngay cả A Na Hàm là người ta mắt thấy tai nghe là người ta đã bất động rồi, người ta không còn dục ái và sân, còn riêng về mình là có 6 Căn, 6 Trần từ đó nó ra 6 Xúc, 6 Thọ. 6 Xúc là gì biết không?

6 Xúc là sự gặp gỡ củ 12 cái này (giữa 6 căn và 6 Trần) gọi là 6 Xúc. Và những cảm giác có được từ sự gặp gỡ ấy được gọi là 6 Thọ. Niềm đam mê trong 6 Trần gọi là 6 Ái.

Ái sâu đậm, tà kiến sâu đậm, thì nó dẫn đến 4 Thủ, vì trong 6 Ái này nó có Mạn và kiến đi cùng, Mạn là ngã mạn. Ngã mạn là gì nhớ không? là so sánh: hơn, bằng, thua gọi là Mạn. Trong Tâm lý tà có cái gì? hợp tà thì..?

Mà hễ Kiến này nó mạnh, Ái này nó mạnh nó tạo ra Tứ thủ. Tứ thủ là gì? Cũng Ái đó nhưng mà nó ghi chặt. Nhưng mà tại sao Ngài tách riêng, Ngài không chịu nói ái không mà Ngài đẩy cái Tứ thủ vô chỗ này. Bởi vì Ngài muốn xác định cho mình thấy rằng chính vì con thích cái gì đó, mà có cái kỷ niệm ghi chặt thì từ đó con mới tạo ra... Trong Tứ Thủ chi pháp nó là gì? có thấy 6 Ái tôi gạch dưới không? thì 6 Ái đó sâu đậm thì nó... Đức Phật chỉ nhấn mạnh Ái và cái Kiến thôi. Cái Mạn này nó không phải là cái nhân sanh tử. Ái mạnh và Kiến mạnh... Từ 4 Thủ nó mới tạo nghiệp thiện ác. Mà bây giờ cô có thấy cái này nó giống nhau hay không?

Do không hiểu Bốn đế nên mới trốn khổ tìm vui bằng các nghiệp thiện ác. Nhưng xuống tới đây mình lại gặp nghiệp thiện ác trở lại nữa. Có nhớ chi pháp của Hữu không? Thủ tạo ra Hữu nè, như vậy nó quay trở lại, chắc tôi phải đứng dậy cho cô coi cái này cô mới hiểu... tôi muốn cô vẽ, Ngài Tịnh Sự và cái ông Sư bên Thái Thầy của bà này là bắt học trò vẽ, không vẽ là ông chửi chết chứ không có Thầy nào đi vẽ cho trò hết nha, cô vẽ cô mới nhớ.

Từ nghiệp thiện ác nó mới ra cái tâm đầu thai. Rồi từ tâm đầu thai nó mới ra Sanh, lão, tử, sầu bi. Bắt đầu quay lại từ đầu, tức là Vô minh dẫn đến Nghiệp, dẫn đến đầu thai... hiểu không? bây giờ thấy chưa? tức là Tâm đầu thai, thấy Tâm đầu thai không? phải có 6 Căn, mà 6 Căn phải sao ta? phải có già, bệnh, chết.

Mọi cái rắc rối ở đời là do sanh mà có, mà sanh đó ở đâu ra? bắt đầu truy ngược lại, Sanh nó ra từ Hữu. Hữu từ đâu ra? từ Thủ, đi ngược lại.

Nhưng có người Ngài bắt đầu từ cái chỗ 6 Căn, Ngài nói này các Tỷ Kheo phải thu thúc 6 căn bởi vì nếu không thu thúc thì từ 6 căn sẽ...

Có lúc thì Ngài bắt đầu từ 6 Xúc, kỳ rồi tôi giảng Kinh Tạng từ 6 Xúc đó. Bởi vì Tu là gì? Tu là giải quyết vấn đề:

- 6 Xúc.
- 6 Thọ.
- 6 Tưởng.
- 6 Tư.

Tức là tùy cái chỗ, tùy cái Duyên. Cái Duyên của người hỏi 6 Tư là gì? 6 Tư tức là nghiệp thiện ác trong lúc 6 căn biết 6 Trần gọi là 6 Tư, nghe kịp không? khi mà con nhìn cái gì mà con thích thì có nghĩa là lúc đó con đang tạo cái Nghiệp qua nhãn căn. Con nghe cái gì mà con thích hoặc là con ghét... Con nghe cái gì mà con thấy cái gì mà con thích, con ghét đó là tạo nghiệp qua nhãn căn, tức là nhãn Tư đó, lúc bấy giờ nó thuộc về Tư, Nhãn Tư, rồi là khi mà con thấy cái gì, con nghe cái gì, con ngửi, nếm, đụng và suy tư cái gì mà con có nghiệp thiện ác thì cái đó cũng là Tư trong 6 Tư, nghe kịp không, đó, Tư là nghiệp, Tư là đầu tư.

Tưởng cũng vậy. Tưởng cũng có 6 là Sắc Tưởng, Thinh Tưởng. Có hiểu Sắc Tưởng không? con tu ở đây, Ngài dạy mình con tu 6 Tưởng thôi, mình nghe nói ủa sao kỳ vậy ta? Sao Phật pháp gì ngộ vậy, đúng tu 6 Tưởng là vì sao?

Là vì thế giới này có hai cách nhìn, một là nhìn trên bản chất và nhìn trên hiện tượng, nhớ không? Nếu mà mình không có trí tuệ, không có Chánh niệm, không có thiền định thì mình bị chìm sâu trong thế giới hiện tượng. Chính vì chìm sâu trong thế giới hiện tượng, cho nên khi mình thấy cái này, cái kia thì mình bắt đầu mê đắm, nghe hiểu không? Như Ngài nói, này các Tỷ Kheo, có những vị Tỷ Kheo đi vào xóm làng khát thực, Tâm không Chánh niệm, nhìn thấy phụ nữ ăn mặc không đoan chính bèn khởi cái dục niệm và đó chính là điểm bắt đầu cho cái sự thoái hóa trong cái đời sống phạm hạnh. Cô có tin cái chuyện đó không? mình thấy nó ăn mặc rồi mình thấy mê, nó mặc mình nhìn mình muốn điên luôn. Cho nên cái đó là gì? Đó là tưởng, nghe kịp chưa? Đó là Tưởng.

Rồi Thọ cũng vậy. Tu là giải quyết vấn đề của 6 Thọ, là gì ta? thích ăn ngon có phải là Thọ không? thích ăn ngon đó là nghiệp đúng, mà nói nó là Tưởng cũng được, mà nói nó là Xúc cũng được.

Thích ăn ngon, thích được khen, khổ Tâm vì bị chê, bị chửi, cái đó có phải là Thọ không? Cho nên là tùy cách Duyên.

Tùy mỗi người mà Đức Phật bắt đầu cái Duyên khởi từ điểm nào. Nhưng mà cái chánh là vì Ngài thấy đa phần Ngài thấy phải bắt đầu từ chỗ Vô Minh. Cho nên Ngài mới nói Vô Minh. Thật ra có nhiều người Ngài không có bắt đầu từ chỗ Vô minh mà Ngài bắt đầu từ cái chỗ gần nhất. Có những người Ngài bắt đầu từ chỗ Vô minh rất là xa lạ với họ. Nhưng mà Ngài bắt đầu từ cái 6 Căn thì lại

gần với họ. Ngài nói con nè con, con biết sao con khổ không? là vì 6 Căn của con nó không được kiểm soát, mà tại sao 6 Căn không được kiểm soát là khổ? Là bởi vì khi mà mắt thấy tai nghe mà con không có kiểm soát nó bằng Niệm và Tuệ thì bắt đầu con mới nảy sinh ra thích và ghét. Mà hề có thích, có ghét trong 6 Trần là bắt đầu nảy sinh vấn đề rồi, hiểu không? Đó, cho nên đối với một số người Ngài bắt đầu bằng 6 Căn. Có số người Ngài bắt đầu bằng 6 Xúc, 6 Thọ, 6 Ái, khổ quá, hiểu không? Chứ còn cô đừng có nói có người bắt đầu từ đâu, không phải ai cũng giống nhau. Đức Phật do cách Ngài giảng, bắt đầu từ chỗ này, chỗ kia.

Cô nghe nè, do giáo dục có vấn đề cho nên kinh tế có vấn đề, mà kinh tế có vấn đề thì đạo đức có vấn đề, mà đạo đức có vấn đề thì nó mới dẫn đến cái xã hội có vấn đề, mà xã hội có vấn đề thì coi như chính trị có vấn đề. Vì chính trị và xã hội nó không có rời nhau, cô hiểu cái đó không? Tại sao có sự ra đời của các Đảng phái Việt Nam là bởi vì xã hội, xã hội Pháp thuộc, rồi. Từ xã hội nó dẫn đến giáo dục, từ giáo dục nó dẫn đến kinh tế, từ kinh tế nó dẫn đến đạo đức, từ đạo đức nó dẫn đến, giáo dục nó dẫn đến xã hội, bây giờ không biết bắt đầu từ cái nào? Cô hiểu tôi nói chưa? Tương tác...cho nên bây giờ, tùy. Cho nên cái ông nhà giáo thì ông bắt đầu từ giáo dục, ở một đất nước mà giáo dục không có được...bây giờ hiểu chưa? Nhưng cha kinh tế nói khác, anh nghèo anh mới dốt, con tôi nè, bốn thằng con trai đều đi học Harvard với Yale hết, tại sao? Tại tôi có tiền, anh có tiền đi, thì con anh học giỏi như con tôi, anh tin tôi đi, con tôi bốn đứa Sorbone, Cambridge, Oxford, Yale. Còn anh, anh không có tiền, con anh bây giờ nó đi bán vé số kia, anh thấy không? không có tiền không làm ăn gì. Còn bà này bà nói khác, bà này bà nói xã hội không có được kiểm soát, đạo đức xã hội kém quá cho nên nó mới ra cái cơ sự là....ba người mình không có ai sai hết. Vấn đề là ba người mình tùy cái căn cơ mà ba người bắt đầu từ điểm nào, bà này bà nói là vấn đề từ đạo đức xã hội, bà đâu có sai, tôi thì tôi nói về giáo dục học đường, còn cô nói về tài chánh kinh tế, thì bây giờ bà cố tôi cũng không biết cái nào đúng, tôi chỉ biết là cả ba cái đó đều quan trọng, nhưng mà tùy trường hợp mà mình bắt đầu từ đâu? Hoặc nói như cơ thể mình, gan, thận, bao tử, óc, tim, bốn thằng này tôi chẳng biết thằng nào nắm thằng nào nữa, bị thằng nào có vấn đề cũng mệt hết trơn, lọc thận chết cô biết không? cô biết chuyện đó không? lọc thận mà lớn tuổi, lọc xong là trong vòng mấy năm rồi cũng đi, cho nên cô cứ ăn rồi cô nói không tim quan trọng, óc quan trọng, tôi không có tim óc, tôi chơi cái thận của cô coi cô có sống nổi không? tôi cho cô lọc thận, lọc mấy năm coi cô có chịu nổi không? càng lớn tuổi nguy cơ chết càng cao. Cho nên bây giờ tôi chẳng biết là thằng nào quan trọng, thằng đại đường quan trọng, thằng tension quan trọng, tim, mật thần kinh cũng quan trọng, suy nhược thần kinh sống đâu có nổi, nếu sống được cũng sống làm cái gì? Suy nhược mà, sống làm gì? Khổ lắm, đừng coi thường cái óc nha, cái não bộ có chuyện gì nó cũng mệt lắm à. Tôi có gặp mấy người bị suy nhược thần kinh, phần dưới rất là tốt mà cái suy nhược thần kinh ngủ không được, bị stress, suy nhược, căng thẳng, dật dờ, nghi ngờ, sợ hãi. Căng thẳng, dật dờ, nghi ngờ, sợ hãi chịu không nổi, như giờ hoang mang...

Mọi sự ở đời do các Duyên mà có, rồi cũng do các Duyên mà mất. Các Duyên ở đây gồm có 24 mà nói rộng là 48 hoặc là 52, 52 chi nhánh đó. Thôi nói 24 đi, thì các Duyên ở đây là chữ "các" số nhiều nha. Các Duyên đây gồm 24 thứ.

Thí dụ:

- Giúp nhau bằng trường lớp thì gọi là do giáo dục.
- Giúp nhau bằng tiền bạc thì gọi là do kinh tế tài chánh.
- Giúp nhau bằng luân lý thì gọi là đạo đức.
- Giúp nhau bằng tôn giáo thì gọi là tín ngưỡng.

Bây giờ hiểu chưa? Đó là nói theo ngoài đời. Còn nói theo trong Đạo:

- Giúp nhau bằng cái khía cạnh thiện ác gọi là Nghiệp Duyên. Hiểu không? tại cái nghiệp của tôi nó vậy.
- Giúp nhau bằng các chi Thiên thì gọi là Thiên Duyên. Hoặc nói như thế này:
- Giúp nhau bằng cách có mặt trước gọi là Tiền Sanh Duyên.
- Giúp nhau bằng cách có mặt sau gọi là Hậu Sanh Duyên.
- Giúp nhau bằng cách cùng có mặt gọi là Câu Sanh Duyên.
- Giúp nhau bằng cách vắng mặt là Vô Hữu Duyên....

Đúng ra cái này cô học...nếu mà tôi đi học Phật pháp mà tôi được học cái này là tôi hạnh phúc vô cùng. Ngày hôm qua giờ tôi dạy cho cô là cho cái người sơ cơ thôi, tôi nói thiệt là tại vì tôi thương cô vì cô đồ đường xa cô đi, chứ còn cô mà ở địa phương tôi đã đẹp, vì cô học ngu quá.

- Thì Tiền sanh duyên là nhân có trước quả.
- Hậu Sanh Duyên là nhân có sau quả.
- Câu Sanh Duyên là nhân quả có cùng lúc.
- Vô Hữu Duyên là nhân phải biến mất thì quả mới có được.

Rất là hay, 24 Duyên hệ trong Phật giáo Nguyên Thủy có hai Duyên:

- Duyên Sinh là 12.
- Mà Duyên hệ là 24.

Cho nên cô để ý mấy con số đo của Kalama đó: 30, 45, 80, có ý nghĩa hết, 12, 24. Thí dụ cái Thiền Đường mình là 12, 24. Tức là 12 Duyên Sinh với 24 Duyên hệ. Ngay cả trong con số 12 này nó vẫn có mặt của con số 24. 24 trong 12. Có nghĩa là không thoát, con số 24 này nó chi phối toàn bộ, ngay cả trong cái Vô Minh duyên Hành, trong đó nó có bao nhiêu trường hợp Duyên hệ trong đó hoặc nó giúp nhau bằng cách là lặp đi lặp lại được gọi là Thường Cận Y.

Quán tính, Quán là quen, cô có biết chuyện đó không? cũng như là tập quán, quán tính trong vật lý, lui tới, lui tới, thì cái gì mà được lặp đi lặp lại nhiều lần thì gọi là Thường Cận Y Duyên.

Thí dụ nước nó chảy hoài nó làm mòn cái chỗ đó, lấy làm ví dụ cái chỗ đó cái Thường cận Y, hoặc là người Việt có câu đi nhiều thành đường, biết cái đó không? cái đó họ nói tôi cũng không thích chuyện đó lắm nhưng vì hoàn cảnh tôi phải làm cái chuyện đó riết thành ra ghiền luôn, nó trở thành ra cái nhân cách của tôi luôn là tính cách của tôi luôn, hiểu không? cái chuyện đó tôi không có thích hiểu không? tôi không có thích chuyện đó nói chi là thích. Cái chuyện mà mình thích, mình lặp đi lặp lại nhiều lần thành thói quen dễ hiểu rồi. Mà cái mình ghét mà vì hoàn cảnh bắt buộc mà mình vẫn lặp lại nhiều lần nó vẫn thành thói quen, có biết chuyện đó không? thí dụ tôi thấy có nhiều người không muốn lấy chồng, họ không muốn có con, nhưng vì hoàn cảnh họ phải lấy, lấy xong họ lại nghiệm cái cảm giác có gia đình, họ thích được bông con, họ thích cái cảnh mà thức khuya dậy sớm nấu ăn, cái dọn lên rồi thấy chồng con xúm xít bên ngọn đèn dầu buổi chiều, rồi thích cái cảnh trẻ con gọi má, má, mum mum nó nói giọng ngọng nghịu thích lắm. Nhưng thật ra nguyên thủy họ sợ cái đó, sợ lắm. Đó bên Mỹ tôi biết chuyện nữa là có một cái anh chàng đó anh có cái bằng BA computer ảnh thương một cô Dược sĩ, lấy nhau khi mà sanh đứa con ra, vì nhỏ dược sĩ này nó lớn lên từ bên Mỹ, nó không chịu cái cảnh tuổi thanh xuân của mình phải hy sinh cho một đứa trẻ. Cho nên nó đẻ con mới mấy tháng nó bàn với thằng chồng nó, thằng chồng nó rất thân với tôi, cùng tên với tôi luôn, nó bàn với thằng chồng em ở nhà em buồn quá, cho em đi bán thuốc, làm pharmacy, thằng chồng nói, con còn nhỏ em ở nhà em coi đi, em ở nhà em làm hoàng hậu, làm công chúa anh lo hết, mà con nhỏ này nó buồn quá đi, nó borring nó chịu không nổi, nó xách đem con đi gửi, thì cái người coi là Việt Nam, không biết họ coi kiểu gì mà thằng nhỏ nó bị nó bị ngộp thở nó chết, ảnh chịu không nổi, ảnh ly dị luôn. Tại sao tôi muốn nói chuyện đó? Có nghĩa là có nhiều khi cái hoàn cảnh mình không muốn, chẳng hạn như cái bà kia, bà không muốn lấy chồng, nhưng mà tại vì nó lỡ rồi, lỡ thương thì lấy, thì có nhiều người họ không gồng được thì cái đó nó không thành thói quen, còn trường hợp mình gồng được thì cái sự thích trẻ con lâu ngày nó thành nếp. Rất là nhiều người buổi đầu họ không thích cái job đó, nhưng do hoàn cảnh họ phải làm, riết rồi họ thích nghi hồi nào họ không hay và trong Kinh dạy rất rõ, chơi với bạn xấu cũng vậy nữa. Buổi đầu là mình sống với họ bằng tâm thức đối kháng, mình không thích họ mà, lâu dài cái nó dẫn đến cái gì? Dẫn đến thỏa hiệp, rồi cuối cùng là gì ta? Bị đồng hóa, dễ sợ chưa? Buổi đầu là tâm thức đối kháng. Thứ hai là qua giai đoạn thỏa hiệp, cuối cùng là bị đồng hóa. Buổi đầu mình ghét lắm, nhưng mà mình không có ngờ là nếu tiếp tục, một là tiếp tục sống nữa không có xa nhau, hai là mình gọi là không có sức đề kháng tốt thì sẽ có một ngày từ cái tâm thức đối kháng nó chuyển qua tâm thức thỏa hiệp, và cuối cùng là tâm thức bị đồng hóa. Cái này hay lắm cái Duyên nó, 24 Duyên nó rất là hay. Ngài nói cái sự tương tác interaction của các pháp rất là hay. Có những cái tôi rất là thích.

Thí dụ như, mọi thứ đều do Duyên và chính từng thứ lại là Duyên cho thứ khác, nghe hiểu không ta? Cho nên nó trùng điệp, đó là ông nội sanh ra bố, bố sanh ra con, rồi con sanh ra cháu, nó cứ đi từ

từ vậy đó. Tức là bố là quả của ông nội phải không? nhưng mà bố thì lại là nhân tạo ra con, con là quả của bố, nhưng mà con lại là nhân của cháu.

Cái 24 này nó chi phối trong mọi tình huống là sao ta? Từ chúng sanh đến vật vô tri. Rồi Từ cái vô tri mà đến chúng sanh, cái 24 Duyên hệ đó. Tức là trời đất cây cỏ nó đều có quan hệ với mình.

Bây giờ cái quan hệ giữa vô tri với chúng sanh nè, thì chị nói sao? trường hợp một là gì?

- Quan hệ trong Cảnh,

- Thứ hai là còn nữa hay hết rồi? có mật thiết không? nó có quan trọng trong đời sống chúng sanh không? Quan hệ trong ý nghĩa là cảnh đúng không? bây giờ tôi hỏi mấy cái không phải chúng sanh đó, nó có quan hệ gì với chúng sanh hay không? Môi trường. Một là Cảnh. Hai là Môi trường, ai mà nói không tôi cho ra ngoài sân, đang nắng một hồi coi có ảnh hưởng không? hiểu không? như vậy đó là quan hệ giữa vô tri với chúng sanh đúng không. Bây giờ ngược lại. Chúng sanh với vô tri được không ta? Có bằng cách nào? Nói. Bây giờ hiểu chưa?

Bởi vì trong Kinh nói rất là rõ, điều kiện tạo ra vật chất có 4:

- Nghiệp

- Tâm

- Thời tiết

- Dưỡng tố

Bốn cái này tạo ra các thứ vật chất. Ít có người, không học Phật pháp ít có người dám tin rằng cây cỏ đất đá là đôi khi nó do nghiệp tạo, biết chuyện đó không? Đôi khi, chứ không phải always, nó sometime vì sao? Vì trong kinh nói do cái nghiệp chúng sanh nó khiến cho có những cái lúc chúng sanh phước nhiều, những cái loài mà vô dụng đó, hoặc là độc hại nó mọc tràn lan, nghe hiểu không? trong khi trong kinh nói thời mà chúng sanh có phước nhiều cái thứ mà ăn được, làm thuốc được dày đặc, còn cái thứ tâm bậy bạ nó ít do phước nhiều thì thứ không cần thiết hoặc là độc hại nó ít đi. Còn cái thời mà nghiệp ác nó nhiều cái thứ ăn được không có nhiều, nói cho cô nghe cái này, chắc là cô phải đồng ý cái này.

Do hồi xưa là mình thấy tại đất Việt nam mình hiếm có vùng đất nào mà tôi đi đâu cũng gặp hoa nó đầy như Thụy Sĩ hết, hiếm lắm mà bên Thụy sĩ nó lại có, xong chưa, do cái nghiệp. Nhưng mà có cái này, có những cái vùng như hồi xưa tôi ở trong rừng nha, năm đó tôi 8, hay 12 tuổi tôi ở trong rừng, bước ra ngoài rừng là cây ăn trái nhiều lắm, nhưng mà tôi nghe mấy người lớn họ đi làm củi đốt than trong rừng họ nói, là ngày xưa cây trái nó nhiều hơn bây giờ, thí dụ như họ nói trong rừng ngày xưa, chuối rừng, đu đủ là do mấy người đi làm rừng họ ăn, họ quăng mà nó mọc riết nó thành hoang luôn, hoang nghĩa là không có ai chăm sóc, nó đầy hết mà đến đời tôi là trong rừng không còn nữa, nhưng trên núi còn, núi chỗ cây số 88, tức là anh em tôi lên trên đem củi về chùa, mình đi gặp mấy cái nắp thùng đạn, cứ đi xa xa gặp cái để chi? để dân đi núi mà bất cứ ai lên đó thấy ta đứng đập một chút rồi mới đi tiếp, để làm gì biết không? đuổi thú dữ. Cho nên tôi là người đầu tiên làm rẫy trên đó, tôi đem mấy cái miếng sắt, cây sắt tôi đánh beng beng, ai đi chung với tôi cũng cầm đập cho thú nó bỏ nó đi, rồi mình liệng ở đó cho người sau cũng...cái đó không quan trọng mà quan trọng là cái này, tôi lên trên đó, chuối xiêm nó chín nguyên buồng, ai hái, nó chín nguyên buồng, còn mà đu đủ đất núi nó tốt nó như con heo con vậy. Trái đu đủ mà nó chín vàng, tôi nhìn nó, tôi ngáp tôi buồn ngủ, tôi không có nghĩ, mà sao lúc đó ở Việt Nam coi thường nó lắm tại nó nhiều, nó như con heo con, mà bây giờ làm sao...mình đi hái củi mà tay nào mà bồng nó xuống núi mà thứ hai bồng nó về làm cái gì, mình đã no, đã ngán lên tới cái lỗ tai, mà cô biết trong Kinh nói cái thời mà chúng sanh có phước cái đó nó nhiều lắm, cái cơ hội để nó sanh lên nhiều lắm. Thì nãy giờ tôi kể chuyện tào lao cho bà con nghe để bà con thấy rằng thì ra cái Duyên nghiệp chúng sanh nó ảnh hưởng nhiều lắm, ảnh hưởng đến chúng sanh vô tri là chỗ đó. Vậy mình sống trong cái thế giới này là mình sống trong thế giới của các Duyên, của chư Duyên là vậy đó. Có nghĩa là cái này tác động lên cái kia bằng cách nào đó, tác động ngược lại cái này bằng cách nào đó thì những cái cách đó được gọi là gói gọn lại gọi là Duyên hệ.

Thì ở đây tôi chỉ giới thiệu cho cô nghe về 4 cái Duyên này là cô thấy Đạo xuất sắc rồi.

- Nhân có trước, Quả có sau gọi là Tiền sanh Duyên.

- Nhân có sau, Quả có trước gọi là Hậu sanh Duyên.

Chiều nay mới có party mà sáng nay đã có người tới đây dọn dẹp, nấu nướng, trong khi cái nhân là chiều nay mới có party, hiểu không? nhưng mà sáng nay là cái quả đi trước. Vì chiều nay có party nên sáng nay ở đây phải có người tới dọn dẹp, trang hoàng, nấu nướng.

Còn Tiền Sanh Duyên là gì? Vì có đám cưới nên ở đây mới có đông người, mới có ồn ào, đám cưới có trước chứ. Có đám cưới mới có ồn ào. Còn có trường hợp đó là có ồn ào vì sẽ có đám cưới, hiểu cái đó không? cái nhà đó từ hồi giờ có 2 mẹ con hà, cái bà đó là bà Tám, đứa con gái là con Loan, hai mẹ con vắng hoe à, nhưng vì bà đem bà gả con Loan này cho thằng Tuấn xóm trên, cho nên chiều nay nguyên một rừng nó kéo tới, nó quây banh cái nhà của bà. Như vậy thì rõ ràng mình thấy cái mà chuyện ồn của nhà đó là quả của đám đông, nhưng mà cái quả này có trước, vì chiều nay nè thì mới có đám rước chính thức, thí dụ vậy đó.

Cho nên cái học giáo lý của mình thì mình mới thấy ồ thì ra mọi thứ ở đời này, mình cứ nhắc cái câu thần chú đó.

Mọi thứ ở đời này do Duyên mà có và chính nó lại là Duyên cho thứ khác. Mọi thứ chứ không phải là một thứ.

Cô đi ra cô nhìn cái gì cô cũng đâu có ngờ ông nói tôi không có tin, tôi thấy có cái lá, cái lá đó đâu là gì, nó được tạo ra bởi cái cây, nhưng nó đâu có duyên cho cái khác, sai. Tôi hỏi cô một cái lớp lá dày như thế này nó làm phân cho đất đúng không? mà muốn để một lớp lá dày này là phải do nhiều chiếc lá cộng lại phải không? đúng không? hoặc là tại sao bây giờ thế giới lại thiếu cây xanh, là vì bà Hồng bà đồn bà nói tôi chỉ là 1/7 tỷ thôi, tôi đồn 1,2 cây làm gì dữ vậy? tôi có quyền đồn, đất của tôi mà. Tôi cũng vậy, đất của tôi, tôi có quyền đồn đất của tôi mà, ba mạng mỗi mạng đồn 3 cây thì 3 mạng là 9 cây mà 7 tỷ người thì đồn bao nhiêu cây? Cô mới thấy nó nhiều, mà cô thấy mấy xứ Châu Á tại sao rác nó nhiều? bà này ăn nải chuối dọt, tôi ăn cùi bắp dọt, cô uống lon nước dọt, ba người cộng lại là thấy ba miếng rác rồi. Mà cô tưởng tượng nguyên cái con đường đó hồi sáng giờ là 7000 người đi, cô tưởng tượng, 7000 người mà mỗi người liệng một miếng rác, cô tưởng tượng 7000 miếng rác thì con đường nó còn cái gì nữa, mà tại vì lý do mình tưởng nó không có nhiều, cô thấy Việt Nam xả rác mà, đứa nào cũng nói là không đáng kể hết, chơi cái cùi bắp, bà này cái vỏ chuối, cô cái vỏ lon, mà cứ đứa cái, cái, từ sáng tới chiều con đường đó 7000 người đi, 10000 người đi, 5000 người đi, con đường đó rác không?

Tại sao mình phải học về các Duyên, vì 2 lý do còn nhớ không? Kinh nói chứ không phải tôi nói.

1/ Để sống trách nhiệm hơn. Bởi vì mỗi câu nói của mình nó có thể bắt đầu cho vô vàn chuyện khác, đúng không?

2/ Để buông chấp thủ. Từ đó giờ mình tưởng mình là cái gì đó hay lắm, mà tới hồi bây giờ mình hiểu được là mọi thứ do Duyên mà có. Duyên có thì nó đến, Duyên mất rồi thì nó đi. Hai cái ý nghĩa cao nhất, gọn nhất của cái lý do học Duyên: Duyên 12, Duyên 24 nha. Lý do học Duyên một là để mình sống có trách nhiệm hơn, mà hai là để buông chấp thủ. Phải học, học để thấy thì ra phải buông cái chấp thủ, vậy chứ không có gì hết. Nếu mà cái người nào mà có huệ căn chút xíu khi mà mình học 12 Duyên hệ, mình rút được nhiều bài học rất là hay.

- Do Vô Minh trong Bốn Đế mới tạo nghiệp thiện ác. Chính vì tạo ra nghiệp thiện ta có các tạo Tâm đầu thai.

- Do đầu thai mới có 6 Căn, 6 Trần. Nếu có huệ căn mình sẽ hiểu ra một chuyện rất là rùn rợn.

Do nghiệp thiện ác, bây giờ mình lấy ác ra đi. Do nghiệp thiện ác, mình trích cái ác ra nói chuyện, tôi mới có Tâm đầu thai cõi xấu. Khi mà tôi vô cái cõi xấu này nè thì 6 Căn của tôi sẽ khác 6 Căn của Nhân Thiên, hiểu không? tại sao nó khác? Tại vì từ cái nghiệp ác này nó dẫn đến cõi xấu, từ cõi xấu 6 Căn tôi nó hơi khác chỗ này nè, vì tôi thích ăn phân người, tôi rất là thích ăn thịt sống máu tươi, hiểu không? thì do cái này nè nó mới dẫn đến cõi này, từ cõi này nó mới ra 6 Căn, mà 6 Căn của tôi nói trên lý thuyết thì giống, thì mắt thấy, tai nghe, nhưng mà sai, nó khác chỗ đó.

Cho nên ông triệu phú với đại gia mình nói 6 Căn với mình khác hay giống? suy nghĩ lại? tại sao có ngũ song? song là gì? Song là cặp. Tôi hỏi 6 Căn của người phước nhiều và người phước ít nó khác hay giống? phải trả lời là vừa khác, vừa giống, cái function là giống nhưng mà cái cảnh để biết nó khác chứ, bằng chứng cái muỗng nhà giàu với cái muỗng nhà nghèo là khác hay giống? mình phải trả lời là vừa giống vừa khác, giống là hình dáng, vật liệu (material) nhưng mà nó khác chỗ nào, muỗng nhà nghèo nó mức mì tôm, mức cơm nguội, có không? muỗng nhà giàu là yến, bào ngư,

nhân tâm, linh chi nè, khác chứ. Trong ngũ song thức có hai cặp nhớ không? ngũ song thức quả thiện, ngũ song thức quả ác.

Cho nên, Nghiệp thiện ác nó tạo ra quả Bình sinh và quả tái sinh.

- Quả tái sinh cho đi cõi vui khổ.

- Quả Bình sinh là 6 Căn biết Cảnh bất toại. 6 Căn biết Cảnh như ý.

Cái muông nhà giàu, nhà nghèo nó vừa giống, vừa khác, nó khác nhau thực tế nhiều lắm. Tôi nói thiệt với cô là bây giờ tôi lớn, tôi đi nước ngoài tôi mới biết, có nhiều người cả đời họ không biết yến là gì cô biết không? cơ hội đâu mà ăn, không phải ăn ít mà là không biết, không phải ăn ít mà không biết luôn.